Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCIII. Ч. 58. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 27-го БЕРЕЗНЯ 1986 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MARCH 27, 1986 No. 58. VOL. XCIII.

ГАЗЕТИ ВИСЛОВЛЮЮТЬ СУМНІВИ ЩОДО ВИНИ І. ДЕМ'ЯНЮКА

Джерзі Ситі, Н. Дж. — Справа Івана Дем'янюка набирає все більшого розголосу. Особливо багато місця присвячують їй засоби масової інформації Ізраїля, З'єднаних Стейтів Америки, Західньої Німеччини, Еспанії, Англії. Але якщо ще недавно про І. Дем'янюка писали як про нацистського злочинця, який особисто відправляв у газові камери концтабору Треблінка тисячі людей і якого тепер чекає смертна кара, то нині ці ж газети, радіо, телевізія дещо змінили тон. Ізраїльське радіо висловило сумнів, чи дійсно Іван Дем'янюк, який чекає в ізраїльській тюрмі суду, і „Іван Грізний" є тою самою особою і що можливо він має рацію, твердячи, що не має нічого спільного з одним з нацистських катів у концтаборі Треблінка.

В газетах все частіше появляються статті під наголовками типу „Чи той Дем'янюк?", „Зростають сумніви щодо обвинуваченого нациста" і т.п. І все це завдяки новим документам, які вдалося віднайти в архівах, свідченням людей, які стали в обороні І. Дем'янюка.

Як уже інформовано, голова Жидівського документального центру у Відні Тувія Фрідман склав в Єрусалимі публічну заяву. В ній він підтвердив, що ще в кінці 1947 року Еліягу Розенберґ зложив у Відні заприсяжені зізнання, що „Івана Грізного" в'язні вбили 2-го серпня 1943 року. Про це твердять й інші свідки, зокрема колишній в'язень Треблінки еспанець Жоакін Гарсія Рібез.

В статті, надрукованій 23-го березня ц.р. в газеті „Новоє Русскоє Слово" під наголовком „Без терміну давности" її автор Іосіф Косінскій пише: „Щодо Дем'янюка, то можна бути цілком спокійним: він не в совєтській тюрмі і стане не перед совєтським судом". І тут же автор додає: „Чи існує хоча б мінімальна імовірність, що це не він був тоді там, в Треблінці? Так, існує, і в цьому випадку він вернеться в свій американський дім, до дітей і внуків. Але лише в цьому випадку. Нехай збудеться справедливість!"

ВІДБУДЕТЬСЯ 20-ТА ПЛЕНАРНА СЕСІЯ СЕКРЕТАРІЯТУ СКВУ В ТОРОНТО

Торонто (СКВУ). — В днях 21-го і 22-го лютого ц.р., тут відбулося засідання Президії Секретаріяту СКВУ.

На початку засідання провів молитву о. П. Бублик. 22 члени Президії, Контрольної комісії, рад і комісій СКВУ, які прибули з різних міст ЗСА і Канади, вислухали звітів фінансового секретаря Леоніда Філя і генерального секретаря Мирона Барабаша. За Фундацію СКВУ звітував д-р Франко Мартинюк. Обширний звіт зі своєї поїздки до Австралії склав президент Петро Саварин.

Президія розлянула плян праці на 1986 рік. Порушено ряд справ, як: Рік Українського Воїна, Травнева Акція, збірки на потреби праці СКВУ, деколонізація СССР. Одобрено докінчити друк матеріялів II Конґресу СКВУ і рішено розпочати редакцію матеріялів III і IV Конґресів СКВУ.

Порушено появу контроверсійних статтей у пресі і деяких книжок, які під сучасну пору вносять непотрібне замішання в громаді. Багато уваги присвячено підготові відмічення 1000-ліття Хрищення України. Президія почала плян підготови до V Конґресу СКВУ, який запропоновано відбути від 6-го до 9-го жовтня 1988 року в Торонто.

Рішено, що 20-та Пленарна сесія Секретаріяту СКВУ відбудеться в днях 19-20-го квітня ц.р., тут в приміщенні УНО, 297 Коледж, в Торонто.

На нарадах були присутні представники місцевої української преси, яких запрошується на всі засідання Президії.

Засідання закрив президент Саварин в суботу, 22-го лютого, о год. 3-ій по полудні.

Проблеми навчання про Східню Европу є темою конференції в Ню Джерзі

Трентон, Н. Дж. — Як повідомляє Комісія для справ Східньої Европи і Поневолених Націй стейту Ню Джерзі, на вівторок, 15-го квітня ц.р. є заплянована одноденна наукова конференція у Ратґерс університеті в Піскатавей, Н. Дж.

Конференція призначена для вчителів середніх шкіл, адміністраторів цих шкіл, професорів коледжів і університетів, які навчають учителів, як також для видавців шкільних підручників та інших матеріялів, призначених для середніх шкіл.

В програмі крім привітального слова губернатора Томаса Кейна, промовлятимуть голова Комісії для справ Східньої Европи і Поневолених Націй д-р Тадеуш Ґромада, представник Ратґерс університету д-р Айван Волґіс і представник Інституту для міжнародних справ Державного департаменту і університету Мериленд д-р Тону Пармінг.

Відтак будуть переведені панелі в яких порушать питання справ Східньої Европи в шкільних підручниках поставлення питань Східньої Европи в науці історії і соціяльних наук, матеріялів про Східню Европу доступних для учителів середніх шкіл і для бібліотекарів та включення історії Східньої Европи в науку літератури і мистецтва. Серед учасників шістьох панелів є проф. Тарас Гунчак, д-р Богдан Витвицький і д-р Джеймс Мейс.

Членом комісії, яка влаштовує конференцію, є відомий в стейті Ню Джерзі український громадський діяч Зенон Онуфрик.

Великодні відправи в МекАду передаватиме телевізія

МекАду, Па. — У четвер, 27-го березня, в год. 9-ій вечора, місцева телевізійна станція ч. 2, передасть відправу Воскресної Утрені з церкви Пречистої Діви Марії, де парохом є о. Богдан Левицький. Співатиме церковний хор юначок.

У Великодню неділю, 30-го березня, радіостанція Лендсфорд передасть Служ бу Божу від год. 12-ої до 1-ої по полудні, а увечері того дня телевізійна станція ч. 13 передасть Воскресну Утреню.

Ці передачі намічені передусім для немічних осіб, які не мають змоги взяти участи в церковних відправах.

ЗАВЕРШУЄТЬСЯ ПІДГОТОВА ДО 31-ої КОНВЕНЦІЇ УНС

Дітройт, Миш. — Понад 40 членів Українського Народного Союзу з Дітройту та околиці та членів Конвенційного комітету відбули в п'ятницю, 14-го березня ц.р. чергове засідання для завершення підготови 31-ої Конвенції УНС, що відбудеться на передмісті Дітройту в Гаєтт Рідженсі Дірборн готелі. Готель розташований 15 хвилин їзди автом від головного летовища Дітройту, на яке прилітають усі літаки із ЗСА та Канади. Поміж летовищем і готелем є постійне автобусове сполучення, а їзда в одну сторону коштує 8 дол.

Р. Татарський

Наради 14-го березня ц.р. виказали, що Головний Уряд УНС, як також Конвенційний комітет під головуванням Романа Татарського, головного радного УНС, незвичайно старанно і вичерпно підготовляє цілу програму тижня 31-ої Конвенції в часі від 26-го до 31-го травня ц.р.

Після відчитання протоколу з попередніх нарад комітету Ольгою Марущак, першим здавав звіт із підготовчих праць Василь Папіш, який відповідає за видання конвенційної книги. Дальше звітували Рома Дигдало, голова Бенкетової комісії, Ігор Козак, голова Концертової комісії, Ярослав Базюк, голова Фінансової комісії, Лідія Колодчин, голова Комісії для справ культури і мистецтва, Зенон Василькевич, голова комісії для запрошення достойних гостей, і Роман Дацько, голова комісії архівів УНС.

Р. Татарський поінформував, що він мав зустріч вже декілька разів із персоналом готелю і ствердив, що їхня співпраця з комітетом проходить бездоганно.

Головний предсідник УНС д-р Іван Флис зложив признання Р. Татарському і всім членам комітету за проароблену ними взірцево працю і поінформував про пляни у зв'язку з підготовою Конвенції Екзекутивою зокрема коли йдеться про запрошення американських гостей на бенкет, що відбудеться в четвер, 29-го травня, друкування звітів, друкування конвенційної книги, придбання привітів від американських і українських провідників політичного і громадського життя, придбання машин до голосування, запрошення промовця з Білого Дому, листи до церковних Владик і в загальному про повну програму Конвенції.

Чергового дня, в суботу, 15-го березня, головний предсідник д-р І. Флис, Р. Татарський та 13 представників Конвенційного комітету зустрілися вранці у готелі, де буде відбуватися Конвенція, і в товаристві представника готелю переглянули усі приміщення потрібні для делеґатів і нарад. Пленарні наради будуть відбуватися у великій конвенційній залі, яка може примістити 2,200 осіб і в цій залі відбудеться також вечером в неділю, 25-го травня, великий концерт, а в четвер, 29-го травня ц.р., конвенційний бенкет. Заля може примістити на бенкеті 1,500 осіб.

Крім того члени Конвенційного комітету оглянули інші менші залі, які будуть стояти для розпорядження Конвенції на окремі наради чи кокуси. В інших приміщеннях буде працювати Реєстраційна комісія зі своїми усіми прилогами та машинами до голосування.

Після перегляду всіх приміщень та їх одобрення члени Конвенційного комітету були запрошені на полуденок головним предсідником д-ром І. Флисом, в часі якого д-р І. Флис ще раз подякував усім членам комітету за їхню велику працю, яку вони досі вже пробили. Він підкреслив, що працю комітету напевно зуміють, окремо оцінити всі делеґати.

На закінчення полуденку забрав слово голова Конвенційного комітету Р. Татарський та подякував усім, що так гарно з ним співпрацюють для успіху 31-ої Конвенції і для добра Українського Народного Союзу.

У СВІТІ

СВІТОВИЙ БАНК погодився уділити довгореченцеві кредити для країн Латинської Америки в сумі 1,5 більйона долярів і один більйон долярів для Мехіко, держави, яка переживає економічну і монетарну кризу, а крім того має великі заборговання перед іншими країнами. Очевидно, один більйон долярів не врятує ситуації, але з допомогою З'єднаних Стейтів Америки і збільшення закупу мехіканської нафти американськими компаніями, Мехіко може поправити свою економічну ситуацію.

БАГАТО ГАЇТЦІВ вже повернулися, або є у процесі повернення на батьківщину після того, як тамошній диктатор Кльод Дуваліє покинув Гаїті і виїхва до Франції. Майже всі поворотці включаються активно у політичну працю тамошніх партій, які змагаються за зміни в країні і ставлять вимогу покінчити із залишками системи Дуваліє та проголошення повної демократичної свободи американського зразку.

КУРТ ВАЛЬДГАЙМ ВЖЕ ВІД самого початку був на листі Об'єднаних Націй і американської армії як „воєнний злочинець" тому, що комуністична Юґославія зараз таки у ранніх повоєнних роках передала такий список головному командуванні американської армії в Европі. Юґославські чинники закидали Вальдгаймові, що він брав участь у вбивствах комуністів в Сербії. На думку юґославських речників, Вальдгайм знав про існування цього документу, але промовчав цю річ під час висунення його кандидатури на генерального секретаря ОН. Тепер, коли він є одним з кандидатів на президента Австрії, правдоподібно його противники потрудилися і заглянули до архівних матеріялів з часів Другої світової війни.

В ОФІЦІЙНОМУ ЗВІДОМЛЕННІ сандіністів, говориться, що урядове військо в Нікараґуа починає розвивати широкозакроєну офензивну кампанію проти „контрас", тобто антикомуністичних повстанців. Згідно з цим звідомленням урядові вояки забили 115 повстанців і поранили 12 у північній частині країни від 11-го до 17-го березня. Хуліо Сезар Авілєс, шеф штабу армії сандіністів на півночі, заявив кореспондентові сандіністської газети „Баррікада", що між забитими є також декілька партизанських командирів. В загальному відбулося 45 військових сутичок. В інформації не говориться про те, скільки загинуло уряодвих вояків.

ПРЕСОВІ АҐЕНТСТВА і кореспонденти повідомили, що приблизно 1,000 сандіністських вояків перейшли кордон до Гондурасу в погоні за повстанськими з'єднаннями „контрас". Крім того сандіністи систематично порушують повітряний простір Гондурасу і тамошній уряд застановляється над можливими відплатними акціями, якщо випадки будуть повторятися в майбутньому. Взагалі, кажуть спостерігачі, сандіністи раптом почали поводитись дуже брутально у відношенні до сусідів, які дають пристановище для антикомуністичних з'єднань, або дозволять розбудовувати на їхніх територіях партизанські бази. У зв'язку з цим неприємним воєнним випадком, командування американської воєнної фльоти в цьому районі наказало розвідчим літакам слідкувати за рухами війська сандіністів і повідомляти про це сусідні антикомуністичні держави.

ЗСА Й ІНІДІЯ погодилися на випрацювання спільного пляну унешкідливлення контрабанди, яка різними способами перевозить до ЗСА велику кількість наркотиків, заробляючи на цьому „бизнесі" мільйони долярів. Крім того міжнародна шайка пачкарів перевозить наркотики до інших західніх країн, особливо до Европи. Угода була підписана після довших переговорів між Вашінгтоном і Ню Делі з участю прем'єр-міністра Індії Раджіва Ганді і генерального прокуратора ЗСА Едвина Міса.

ВИКОНУЮЧИЙ ОБОВ'ЯЗКИ прем'єр-міністра шведського уряду Інґвар Карльсон долучився до тих держав, переважно комуністичних, які запротестували проти чергового випробування атомової бомби у пустині стейту Невада. Він переслав на адресу Адміністрації президента Роналда Реґена формальний протест із засудом цього експерименту, який, на його думку, викликав велике розчарування у багатьох країнах американською збройовою політикою. Карльсон, кажуть політичні спостерігачі, хотів піти слідами застреленого прем'єра Ольофа Пальме, який також протестував кожного разу проти американського нуклеарного випробування.

Р. РЕҐЕН ВПЕВНЕНИЙ, ЩО ЗДОБУДЕ ПЕРЕМОГУ

Вашінгтон. — Не зважаючи на те, що Палата Репрезентантів більшістю в 12 голосів відкинула законопроєкт президента Роналда Реґена про виділення допомоги у висоті 100 міл. дол. нікараґуанським повстанцям, Президент впевнений, що зможе переконати конґресменів змінити свою точку зору.

Нові дані про аґресивні дії сандіністів, зокрема про вторгнення їх військ в Гондурас, де розміщені основні бази „контрас", а також поїздка Данієля Ортеґи до Москви, де він добивався збільшення військової допомоги, примусили тепер багатьох демократів передумати своє ставлення до справи про допомогу антисандіністам.

Сенатор демократ Джеймс Сассер сказав, що він погоджується з двома основними пунктами, висунутими президентом Р. Реґеном. Поперше, З'єднані Стейти не повинні допустити до того, щоб Нікараґуа перетворилася у совєтську військову базу. Подруге, ЗСА не можуть допустити до створення марксистської держави в безпосередній близькости від своїх кордонів.

Цього тижня Сенат висловить своє ставлення до справи про допомогу антисандіністам. Речник Білого Дому Леррі Спікс, не бажаючи забігати вперед, зауважив однак, що він сподівається на добрі висліди голосування.

Начальник канцелярії Білого Дому Доналд Ріґен висловився більш конкретно: „Ми переможемо як в Сенаті, так і при повторному голосуванні в Палаті Репрезентантів", — сказав він.

В АМЕРИЦІ

ВАШІНҐТОНСЬКИЙ театр Фолджера показав п'єсу російського письменника Антона Чехова „Вишневий сад". Новий переклад п'єси на англійську мову зробив П. Роман. Режисером вистави є Джан Невілл-Ендрюс. Вистава привернула увагу критиків столиці.

ПРОПОЗИЦІЯ СЕКРЕТАРЯ Департаменту торгівлі Малколма Болдриджа зменшити на 30-40 відсотків список товарів, заборонених для продажу країнам совєтського бльоку, викликало різкий протест Пентагону, впевненого, що це в значній мірі загрожує безпеці З'єднаних Стейтів. Виступаючи перед американськими промисловцями, М. Болдридж сказав, що існування списка забороненої до продажу в країни совєтського бльоку модерної техніки наносить шкоду американському Урядові, не даючи йому можливости розширити „мирну торгівлю" зі Совєтським Союзом.

ЯК ПОВІДОМЛЯЄ газета „Ню Йорк Таймс", амбасадор ЗСА у Ватикані Вілліям Вілсон відвідав на початку січня Лівію. Ця його поїздка відбулася всього через кілька днів після терористичних актів на летовищах Відня і Риму, в яких, як вважають брала участь Лівія. Коли В. Вілсона запитали про його поїздку, він відповів: „Я нічого не скажу про це. Якщо появиться стаття про поїздку, то в ній буде не більше 50 відсотків правди". Досі не зрозуміло, чи літав Вілсон в Лівію зі своєї ініціятиви, чи його післали туди Адміністрація ЗСА. Однак Білий Дім і Державний департамент повідомили у понеділок, 24-го березня, що вони осуджують поїздку В. Вілсона в Лівію. Відповідаючи на запитання репортерів, речник Білого Дому Леррі Спікс сказав: „Ніхто не уповноважував його на цю місію".

КОЛИШНЯ ПРЕТЕНДЕНТКА на пост віцепрезидента Джералдін Ферраро і її чоловік Джан Заккаро прибули до Мідлбері, Вермонт, щоб бути присутніми на переслуханнях в справі їх сина Джана Заккаро, якого обвинувачують в продажі кокаїни студентам коледжу, де він вчиться. Заккаро молодший був заарештований 22-го лютого після того, як він продав тайному агентові поліції чверть грама кокаїни. Студенти коледжу називали Заккаро „фармацевтом" за його зв'язки з торгівцями наркотиками. Поліція вважає, що сам Заккаро продавав кокаїну студентам коледжу з 1982 року. При ревізії в домі, де мешкав Заккаро молодший, була знайдена кокаїна на суму 800,000 долярів і 2,000 дол. грішми. В суді адвокат Заккаро молодшого сказав, що йому потрібні додаткові інформації і переслухання справи відкладено до 15-го квітня.

ВОЄННИЙ СТАН МІЖ ЗСА І ЛІВІЄЮ ТРИВАЄ ДАЛІ

Вашінґтон. — Воєнні кораблі і літаки З'єднаних Стейтів Америки на Середземному морі, а головно в заливі Сідра, знову обстрілювали ракетні знізда і кораблі Лівії, які наближалися на недозволену віддаль, — заявили речники Адміністрації президента Роналада Реґена кореспондентам.

Досі були знищені на Середземному морі шостою фльотою два лівійські ракетні кораблі, а крім того у тьох перших днях тижня воєнні літаки ЗСА розторощили не тільки ракетні вистільні у прибережних водах заливу Сідра, але також радарні станції, ціллю яких було слідкувати за рухами американських літаків і кораблів.

Не зважаючи на бурхливі антиамериканські демонстрації, зорганізовані мабуть урядом полк. Муаммара Каддафі і погрози „перетворити Середземне море у море вогню", Лівія не відважилась більше атакувати американських кораблів, хоч, як кажуть політичні спостерігачі і кореспонденти, від Каддафі можна очікувати різних несподіванок і американська сторона поробила усі протизаходи, щоб не бути заскоченим лівійськими протиакціями.

Вміжчасі кораблі і літаки шостої американської фльоти продовжуть переводити воєнні маневри в заливі Сідра і на Середземному морі, не визнаючи лівійські неоправдані притенсії, що залив Сідра є вже територіяльними водами Лівії. Таких притенсій не визнають також багато інших держав світу, в тому числі Совєтський Союз і його сателіти, придержуючись міжнародних постанов про 12 милеву прикордонну зону. Речник Білого Дому Леррі Спікс і Пентагону Роберт Б. Симс заявили, що Лівія поставила свою армію у стан воєнної готовости, але реакція в міжнародному світі мабуть заставила М. Каддафі припинити воєнні дії проти ЗСА, які могли трагічно закінчитися для лівійських збройних сил і Лівії взагалі, бож не можна порівнювати навіть збройних сил обидвох держав, щоб зробити правильний висновок.

Речники Пентагону, а навіть сам секретар Департаменту оборони Каспар Вайнберґер заявили, що совєтські воєнні кораблі, які перебувають у певних частинах Середземного моря, ввесь час приглядаються до маневрів шостої фльоти ЗСА, але зі совєтської сторони не було зроблено жадних заходів, які вказували б на зміну позицій кораблів чи встрявання їх в американсько-лівійський конфлікт. Деякі воєнні совєтські кораблі перебували заякорені у порті біля Тріполі, але вони не вийшли в море у зв'язку з конфліктом.

Очевидно, Москва і її сателіти, як також деякі арабські держави, в тому числі також Палестинська Визвольна Організація Ясіра Арафата, засудили „американську воєнщину", а деякі арабські країни навіть закликали допомогти Лівії, щоб „відбити американську агресію на її суверанітет".

„Протестувати повинні ми, — заявив К. Вайнберґер, бо не ми, а нас заатаковано на міжнародних водах".

ЗСА ДАЛИ НАГЛУ ДОПОМОГУ ГОНДУРАСОВІ

Вашінгтон. — З приводу подій в Гондурасі, зокрема вступлення війська Нікараґуа на територію Гондурасу, президент Роналд Реґен негайно доручив дати допомогу для Гондурасу у висоті 20 міл. дол., які мають бути ужиті на військові цілі.

Рівночасно американські гелікоптери з відповідною залогою соять від середи, 26-го березня готові на перевоження частин армії Гондурасу до тих пограничних частин, де перейшли на чужу територію військові частини Нікараґуа у числі 1,500 вояків.

Як інформують з Білого Дому, відська Нікараґуа перейшли на чужу територію перед трьома днями, щоб заатакувати антикомуністичних повстанців, що мають там свої табори. Речники уряду Нікараґуа заперечують це і переконують, що таке ствердження Білого Дому це тільки дальша частини кампанії Р. Реґена на те, щоб здобути у Палаті Репрезентантів та Сенаті схвалення його пропозиції дати повстанцям в Нікараґуа фінансову допомогу у висоті 100 міл. дол.

Хоч очевидці стверджують, що справді військa Нікараґуа перейшли на територію Гондурасу, як далеко дійшло до поважних сутичок ніхто з певністю не може сказати, хоч всі вістки про це походять з кіл західніх дипломатів.

Москва незадоволена випробуванням атомової бомби в ЗСА

Москва. — Совєтські засоби масової інформації, зокрема центральні газети, відмітили і рівночасно запротестували проти випробування атомової бомби під землею у пустині стейту Невада, яке вони назвали безвідповідальною політикою Адміністрації президента Роналда Реґена і „короткозорим плянуванням", яке може викликали небажану реакцію в світі. „Цим кроком, — заявляють совєтські речники, — З'єднані Стейти Америки взяли на себе повну відповідальність за дальші консеквенції розвитку міжнародних відносин".

Деякі політичні коментатори, зокрема консерватисти відмітили, що ліберальні засоби інформації ЗСА, на жаль, у багатьох випадках, погоджуються із совєтською критикою і собі взялися критикувати власний уряд не тільки за випробування, але також за „незацікавленність" совєтськими пропозиціями і відкиненням можливости приступлення до проголошеного ще в минулому році Міхаїлом Горбачовим мораторіюму на випробування нуклеарної зброї, яке закінчиться 31-го бер зня цього року. Але Москва стами свого лідера заявила, що мораторіюм так довго буде важне, поки його не порушать ЗСА.

У подібному тоні інформує своїх читачів щоденник „Ню Йорк Таймс" у числі з 24-го березня, кажучи, що вибух в Неваді був переведений незважаючи на протести 60 членів Палати Репрезентантів і численних совєтських звернень в цій справі.

Совєтська пропагандивна машина вже віддавна працює в тому напрямі, щоб вину за дальшу продукцію нуклеарної зброї скинути на Уряд ЗСА, — кажуть політичні спостерігачі, — хоч відомо, що під час так званого мораторіюму совєтського зразку, СССР посилено продукував і розміщував свої нові нуклеарні ракети середнього засягу типу СС-25.

Совєтські газети „Правда", „Ізвєстія", та інші написали, що ЗСА „зігнорували волю свого власного народу і народів світу, які боряться за мир і наставили проти себе публічну опінію".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Postmaster: Send address changes to
Svoboda • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Два підходи до справи Дем'янюка

В одній із найстарших в історії преси та найкращих сучасних газет, німецькій „Франкфуртер Альґемайне Цайтунґ" появилася 4-го березня ц.р. обширна стаття п.з. „Свідки у тій самій справі". Автор — фон Барнгард Гайнріх виявляє гідну об'єктивність і глибоке розуміння проблеми, яка більша, аніж проблема вини і кари однієї людини. Він звертає увагу, що в тому самому часі прилетіли до Ізраїля дві особи — переслідуваний большевицьким режимом борець за людські права Анатоль Щаранський і обвинувачений у вбивстві жидів Іван Дем'янюк. Першого з них прийняли в Ізраїлі з найбільшою радістю і вшановували його, як своєрідного героя. Другого — Дем'янюка — прийняли неохоче, як накиненого Ізраїлеві чоловіка, що його не хотіли судити в Америці.

Автор звертає увагу, що коли б відбувся над Дем'янюком показовий процес, то хіба для того, щоби відвернути увагу ізраїльського суспільства від різних внутрішніх турботливих проблем: в Ізраїлі панує тепер глибока господарська криза в наслідок кількох воєн, зокрема останньої окупації Ізраїлем Ливану; над Ізраїлем висить усе ще, як Дамоклевий меч, можливість дальшої великої війни; Ізраїль переживає поважну „демографічну кризу", бо щорічний природний приріст виказує щораз вищий відсоток мусулманського (арабського) населення, як ізраїльського і загрожує парадоксальна ситуація, що в державі Ізраїля буде більше арабів, як жидів, — не рахуючи кругло вже близько трьох мільйонів палестинців, які втекли були з території теперішнього Ізраїля з хвилиною проголошення там ізраїльської держави у 1948 році.

Стаття кінчається багатомовним висновком: „Світ глядітиме на той процес Дем'янюка, як на порушення людських прав" — бо, як правильно твердить автор — Дем'янюк не німець, а українець, і коли б навіть він був німецьким колаборантом, то він не міг був вбити шість мільйонів жидів, які згинули у трагічному голокості. Бернард Гайнріх правильно обурюється, чому у погоні за воєнними злочинцями їхні ловці бачать тільки українців і балтійців?

Кілька днів пізніше, бо з датою 13-го березня 1986 року, газета „Мілвокі Джорнал" принесла статтю Аллена Раєна, колишнього директора Бюра спеціяльних інвестиґацій у Департаменті справедливости, яке вже придбало собі сумну славу, що свою „інвестиґацію" спирає на доставлених Москвою „документах", що їх згори треба би трактувати як злонамірені фальшивки. Аллен Раєн зрікся згаданої праці в державній адміністрації і став „правним дорадником" в Гарвардському університеті. Його стаття п.з. „Суди над нацистами викликають різні проблеми для Ізраїля" вражає тоном „злісної людини". Він судить і вже засуджує Дем'янюка, як масового вбивника, і не згадує ні одного моменту, що викликував би сумніви, чи це справді той Дем'янюк, який знущався над тисячами жидівських в'язнів у Треблінці в Польщі. Він не згадує навіть, що Іван Дем'янюк завжди заперечував і тепер заперечує, наче би взагалі будь-коли в своєму житті був у Треблінці.

Аллен Раєн — правник і він же знає, що засудити когось, як вбивника, лава присяжних може тільки тоді, коли присяжні (чи судовий трибунал) переконані про вину підсудного „понад усякий сумнів". Але правник на високому і відповідальному становищі у Бюрі спеціяльних інвестиґацій чи тепер у Гарварді переконаний, видно, „поза всякий сумнів", що Дем'янюк винуватий. Раєн, американський правник, людина з високою освітою, напевне знає, що грецька богиня справедливости Теміда, дочка Урана і Ґеї, була представлювана з зав'язаними очима, на знак що справедливість не має права дивитися на будь-які інші чинники і моменти, як тільки на об'єктивне ствердження фактів. Так теж виглядають постаті Теміди перед деякими судовими будинками в Америці й інших країнах світу. Але Аллен Раєн не визнає принципу об'єктивізму і визнавання тільки безперечних фактів. Не можливо, щоб він не знав, що в Еспанії зголосився колишній в'язень Треблінки, який рішуче твердить, що Дем'янюк, виданий Ізраїлеві, не є „Іваном Грізним" з Треблінки. Він не може не знати, що в ізраїльських архівах знайшли зізнання оцілілих з катівні в Треблінці ізраїльтян, що там, у Треблінці відбувся бунт в'язнів, під час якого вбили „Івана Грізного", одного із сторожів того кацету.

АлленРаєн не покликається на згадану вище статтю з „Франкфуртер Альґемайне Цайтунґ", хоч можна припускати, що читав її, бо наводить ті самі моменти поганої внутрішньої ситуації в Ізраїлі. Він Аллен Раєн, виступає у своїй статті як прокуратор і водночас суддя, засуджує Івана Дем'янюка і за тоном його статті видно, що мав би приємність стати також екзекутором над Дем'янюком. Можна співчувати престижевому Гарвардському університетові, що він дістав такого правного дорадника.

Любов Коленська

МОЛОДЬ — ЛИЦЕМ ДО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

II.

Варто вказати на ще один преважливий імпакт, що має свій замітний вплив на українську молодь, затруднену на Союзівці, або молодь, що сюди приїжджає з батьками. Тут мимохіть молоді люди відвідують різні імпрези, як часто влаштовувані таки ними самими: концерти, хори, квартети, секстети, музичні виступи, п'єси, а це лиш скріплює їхнє знання української мови, української пісні, української духовости. На Союзівці відбуваються теж плавацькі змагання, Тенісова Школа — на вишкіл якої з'їжджаються учасники із усіх усюдів Америки і Канади — відбуваються теж курси танців. Завжди рік в рік в листопаді влаштовують тут пластову Орликіяду.

Але як ми вже згадували вище, не лиш Союзівка є цією оазою куди УНСоюз шле свою щедру допомогу для молоді, бож і поза нею, крім різних стипендій, дотацій, допомог спортовим акціям і товариствам, допомоги у видаванні „Українського Тижневика", що серед молодих поширює їх знання про життя української громади, її проблеми, а у випадку журналу „Веселка" збагачує словник української мови, вирощує серед дітей духовість основану на українському світогляді, а то й просто є для них відповідною для їхнього віку розвагою. Із союзових нагород користають суботні школи українознавства, коли під час градуаційного свята представники поодиноких місцевих Відділів УН Союзу обдаровують визначних учнів цих шкіл 25-ти долярами. УНСоюз роздає також поміж учнів українських шкіл обгортки до книжок із портретами Тараса Шевченка, Лесі Українки, Івана Франка. У 1985 році УНСоюз започаткував дуже милий звичай для наших найменших, улаштовуючи по місцевих відділах УНС Святмиколаївські імпрези, під час яких св. Миколай роздає дітям подарунки.

Ось яка щедрість допомогових акцій Українського Народного Союзу — приятеля молоді, і ці „фактичні-факти", ці цифри — перед нею! Тому повертаючись до суґестії — чи не потрібно отой заклик „Лицем до молоді" перелицювати на: „Молодь — лицем до УНСоюзу!" — з усією певністю можна відповісти, що так. — У світлі згаданих уже фактів висувається безперечна повинність якраз перед молоддю віддати УН Союзові добром за добро, що стане водночас великою користю для їхніх батьків, громади і таки для них самих.

На обрії — можливості отого першого кроку у напрямі зближення до УНСоюзу, а це недалека уже 31-ша Конвенція УНС, що відбудеться в тижні від 26-го травня ц.р. Яка це знаменита нагода для молодих, поїхавши туди, бути на нарадах отого українського своєрідного парляменту, де можна буде познайомитись із широким колом людей, із різноманітним перекроєм українського життя — із усіма його гордощами і болячками, де схрещуватимуться різні думки, різні побажання, а то й критичні завваги. Цього року хай молоді люди лиш прислуховуються, вчаться, щоб уже на наступній Конвенції могти виступити перед народним збором досвідченими делеґатами, вносячи туди нові думки, свіжі концепції, новий вимір. Із усією правдоподібністю, коли вони перебуватимуть на Конвенції прокинеться у них зацікавлення союзовим життям, яке є не лиш виключно союзове, а й спільнотне, і правдоподібно їх це унапрямить на живі громадські рейки, викличе в них відмінне від дотеперішнього зацікавлення... зайнтересування, оте — „самтінг дифферент", за чим, звичайно шукає молодь. І хто як не вона, переважно, перебуваючи у більшому гурті, зможе опісля приєднати нових членів до цієї установи.

Передо мною стаття англійською мовою із „Пропам'ятної книги УНСоюзу", зредаґованої д-ром Лукою Мишугою, пера Стенлі Патроніка п.з. „Чому ми повинні належати до УНСоюзу". Стаття викликає враження, що вона не написана в 1936 році, а що вона написана сьогодні — така велика співзвучність громадської тематики із сьогоднішнім днем, така її велика актуальність. У ній під час діялогу із своїм сином батько йому розповідає, як і коли постав УНСоюз, зазначуючи, що його основники — це не „'звичайні люди', а їхня візія сягала куди дальше поза всілякі суперечки в громаді". Розповідає як УНС зростав у „членах і вкладом своєї праці в життя українських еміґрантів". Згадує він теж і про вихід у світ „Свободи", яка „пробудила нас — стимулювала акції наших людей. Вони почали усвідомлювати собі свою силу. Вони отряслись із давніх сумнівів і боязні". А тоді син, відповідаючи батькові на запит, що приніс УНСоюз молодим каже, що при УНСоюзі основувались товариства і клюби молоді, молодечі Відділи

(Закінчення на стор. 3)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Володимир Шостак

Великий успіх Шевченківського концерту

„Встане Україна і розвіє тьму неволі, світ правди засвітить і помоляться на волі невольничі діти". Щоб сповнити пророцтво великого Генія України Тараса Шевченка, українці у вільному світі повинні докладати максимальних зусиль до популяризації нашої визвольної справи серед населення найбільш впливової великодержави світу — З'єднаних Стейтів Америки. Засоби популяризації можуть бути різні; політичні акції, демонстрації, протести і науково-дослідна діяльність. Одначе одним з найефектовніших засобів пропаґанди ідей визволення України з-під чужинецького панування є найкращі зразки нашого музичного мистецтва виконувані на високому мистецькому рівні.

Ще Цьолковський казав: „Музика — це сильний, збуджуючий засіб, могутня зброя, подібна медикаментам. Вона може отруювати і сціляти. Як медикаменти, так і музика повинні бути в розпорядженні спеціялістів". Ця думка підтверджується сьогодні соціологами світу. Вони категорично твердять, що музика стоїть на першому місці серед усіх інших рецептів за силою емоційного впливу на людину (навіть любов займає четверте місце). Тож хіба можливо, щоб ми не використали в наших національно-визвольних інтересах музичного мистецтва нашого народу? Саме ця ідея стала стимулом до створення Фундації імени Мазепи у Вашінгтоні, яка поставила своїм основним завданням пропаґувати у вільному світі нашу історію і музичну культуру, а також відремонтувати і прикрасити занедбаний пам'ятник Тарасові Шевченкові у Вашінгтоні.

Найбільш імпозантною імпрезою, яку влаштувала Фундація ім. Мазепи, був великий концерт, присвячений Т. Шевченкові за участю видатних мистецьких сил нашої діяспори, який відбувся у великій (на 2,700 глядачів) залі Культурно-Мистецького Центру ім. Кеннеді у Вашінгтоні, в неділю 9-го березня ц.р. У концерті взяли участь співачка меццо-сопрано Рената Бабак, оперні співаки тенор Богдан Чаплинський і бас Стефан Шкафаровський і український чоловічий хор Філядельфії під керівництвом дириґента Михайла Длябоги.

Складаючи програму концерту, Фундація ім. Мазепи поставила своїм завданням популяризувати музичне мистецтво серед американської громадськости, ставлячи його на один рівень з найкращими творами квітової клясики і засвідчуючи цим універсальне значення нашого Великого Кобзаря. Тому в програму, крім творів українських композиторів, входили також арії і ансамблі уривків з опер Дж. Верді, П. Масканьї, Дж. Пуччіні і Ш.Ф.Ґуно.

Після зачитання привітання від президента Р. Реґена всій присутній на концерті публіці, в якому він висловив свою щиру підтримку визвольних ідей творчости Т. Шевченка і побажав українцям успіху в їхній боротьбі за свободу, концерт розпочався співом „Заповіту" Б. Лятошинського, який хор „Прометей" виконав з ефектовними нюансами в яких відчувалося глибоке розуміння тексту. Хор збагатився багатьма молодими співаками і звучав свіжо, могутньо і компактно. Публіка прослухала „Заповіт" стоячи, згідно із забороненою теперішнім окупантом традицією.

Далі, витриманий в суто клясичному стилі концерт (без вінків, стрічок, вишивок і шараварів) продовжувався співом українських романсів „Ой, Дніпре, мій Дніпре" (М. Лисенко), „Ой, поля, ви поля" (В. Барвінського) і „Бандуристе, орле сизий" (Я. Орлова) у виконанні баса С. Шкафаровського. Цей молодий оперний співак із Чикаґо, якому тридцять років, має глибокий, блискучого тембру бас, яким він володіє вільно, як в найвищому, так і найнижчому реґістрах виконуваних ним вокальних творів. Протягом концерту, який складався з 25-ти музичних номерів і закінчився о годині 11:30 ночі, С. Шкафаровський талановито і з великим мистецьким успіхом виконав дует з Р. Бабак „Ой, у полі вітер віє", арію короля Філліпа з опери Верді „Дон Карлос" і партію Мефістофеля з фінального тріо з опери Ш.Ф. Ґуно „Фауст". Своїм виступом він здобув прихильність публіки, яка вітала його щирими оплесками.

Меццо-сопрано Рената Бабак не потребує ні реклями, ні вихвалянь. Краса тембру голосу, задушевність, полетність звуку і водночас чудово контрольована патетика, є основними якостями її високомистецького виконання романсів, пісень і арій на концерті. Романс А. Гнатишина „Жита" під супровід великого концертного органу Кеннеді Центру (грав славнозвісний органіст Чарлс Каллаган) прозвучав у виконанні Р. Бабак справжньою оперною арією. Її чистого тембру голос розкривався у цьому романсі в повній злагоді з законами досконалої вокальної школи, виразна і невимушена дикція підкреслювала відтінки слів. Виконані далі Р. Бабак лірично-кольоратурні „Садок вишневий біля хати" (М. Лисенка), „Солов'їний романс" (А. Кос-Анатольського) і меццо-сопрановий „Гопак" (М. Муссор-

(Закінчення на стор. 3)

Роман Кухар

ПРО ПОЕТА, ЩО ВИПЕРЕДИВ СВІЙ ЧАС

Василь Пачовський. Зібрані твори, т. II. „Золоті ворота". Англомовний вступ, передруки статтей Василя Барки, Володимира Бірчака й авторової „Моєї сповіді". Портрети автора й його пояснення маловживаних і чужомовних слів, разом з редакційним виясненням персонажів та імен вжитих в епосі. Об'єднання Українських Письменників „Слово", Філядельфія - Ню Йорк - Торонто, 1985, ст. 419.

Пророків і поетів звичайно не признають за їхнього життя, про що свідчить латинське прислів'я „nemo propheta in patria sua".

Поети здебільш випереджують свій час, чого теж не доводиться оспорювати. А втім спадщина поета залишається культурно-національним надбанням на всі часи даного народу. Хоч тут маємо справу з деякими суперечностями, проте такий стан дійсний у парадоксальному комплексі життя. Цю проблемність умовних вартостей можна віднести й до „непризнаного поета, що випередив свій час", Василя Пачовського. Щоправда, Василь Пачовський став відомим поетом ще за свого земного життя, дарма що тогочасна літературна критика не сприяла, а то й дошкулювала йому, ставлячи під знак запиту його поетичний хист, володіння мовою й синтаксою, закидаючи йому й інші недоліки. Та наш національний поет-символіст після іспиту часу вийшов переможно з не одної сутички з неприхильними до нього критиками. Можливо критики не були аж зловорожими супроти нього, хоча зчаста недоцінювали, а то й промовчували поета, чим, либонь, і шкодили йому найдужче.

Пачовський був великою мірою індивідуалістом, що ходив у своїй творчості невтертими стежками. Ця його знаменна самобутність, якщо не самовпевненість, крім приналежности до відповідного його характерові літературного угруповання „Молода Муза", що не мала ширшого суспільного відгомону, власне і вплинула на його осамітнене становище „пророка вопіющого в пустелі". В догану деяким недоброзичливим критикам годилося б піднести, що вони радше схвалили б пересічного літератора з власного літературного чи суспільного табору, аніж визнали б геніяльного творця з чужого середовища. Чи Василь Пачовський належить до геніяльних поетів, про це ще завчасно говорити. Перспектива для такої оцінки, може, вже й була б, проте, не достає наявности всієї зібраної його творчости, що стало б об'єктивною мірою її справжньої вартости.

Тим то треба привітати конструктивні заходи найближчої родини поета, його синів, дочки й зятя Олександра Вороняка, які піднялись вельми трудного завдання видати його об'ємисту творчу спадщину, головно — поетичну і драматичну, повністю. Досі появились два великі томи поетичної творчости Василя Пачовського. В першому томі (1985), розміром у 743 ст. друку, перевидані збірки його поезій „Розсипані перли" (1901), „На стоці гір" (1907), „Ладі і Марені — терновий огонь мій..." (1912), „Огні мести" (1919-21), „З блакитної книги (1923-27), „Розгублені звізди" (1927), „Дзвін слави князям", неповна збірка (1930-33) і вибрані вірші й поеми поза збірками.

Другий том (419 ст.), що тількищо появився, нагадує, коли можна порівняти дві різні величини, Дантову „Божественну комедію", і то не лише з уваги на метричну схему, але й щодо епічного характеру обидвох творів. Цей том зібраних творів Василя Пачовського вийшов п. з. „Золоті ворота" (символічна назва вікопам'ятної Київської державности) і охоплює дві частини („Пекло України" і „Чистилище України") цього, задуманого під первісним заголовком „Марко Проклятий", 4-частинного епосу („Пекло України", „Преісподня", „Прочистень", „Небо України").

До поетового доробку належить і показна драматична спадщина, з чого відомі драми „Сонце руїни", „Сон української ночі", „Роман Великий", „Гетьман Мазепа", проте більшість його драматичних творів (18) досі не опубліковані. досі не опублікавані.

В „Золотих воротях", подібно як і в його драматичних полотнах філософського характеру, сягає Пачовський найвищих шпилів у своїй творчості. Своєю історіософічною концепцією, поетичним насназненням, багатогранністю й розміром, нагадує вона творчість великого польського поета Юліюша Словацького, з яким Пачовський духово споріднений.

Видати комплекс творчости такого значного розміру для родини Пачовського — завдання непосильне. Наша суспільність повинна подбати про повне видання творів нашого майстра поетичного і драматичного мистецтва, для чого родина проявила вже успішну ініціятиву.

Василь Пачовський заслуговує на те, щоб зберегти для нашої літератури його незвичайно цінний і прикметний своїм ідейним змістом патріотичний вклад.

У справі замовлення обидвох томів „Зібраних Творів" Василя Пачовського треба звертатися на адресу: Alexander Woroniak, 1435 Geranium St. N.W. Washington, D.C. 20012.

Борис Антоненко-Давидович
(5-го серпня 1899 — 8-го травня 1984)

ПОЕЗІЇ Б. АНТОНЕНКА-ДАВИДОВИЧА

(Передані з України для публікації після смерти автора)

(ПОЕЗІЇ)

III.

6. Пурга

Мете пурга і з неба й знизу, / немов поплутані дроти,
летять кудись каскади снігу, / та треба йти, та треба йти.
Розвод пробито, / і коло вахти жде конвой.
Уже нарядчик, матюкнувшись, / кричить в барак: „Арли, за мной!"
„Арли" підводяться, / підбиті крила і пообсмикані хвости:
вони давно вже перетліли, / а дехто й просто — — хробаки!
З усіх республік, з різних націй — / справжній інтернаціонал,
що, легко судячи, немов би на сміх, / його зібрав тут трибунал.
Тут — за крадіжку, тут — за сина, / що потай за кордон утік,
той - нишком мріяв про Вкраїну, / а цей - і мріяти не встиг.
Однаково: тепер додому / повернуть їх хіба лиш сни;
тут слєдственіє закону / замкнуто їм дев'ять вини.
І винен хто а чи не винен, / тут — все „в далекі табори"
Десь на Вкраїні добрий дядько / надвір не вигнав би старого пса;
а ми йдемо, щоби до ранку / „комуністичні чудеса"
творить під ляскіт батога.
Мете пурга, мете стара / і сірокулії голки
жбурляє відьма навкруги;
Біжить, регоче в далині: / немов всі демони землі
спішать на раду у Кремлі, / щоб весь всесвіт у табори
загнать під варту, затопить.
Ось ми пішли. За великі скелі, / що їх призначено зрівнять,
Понуро в сніговій пустелі, / як перед розстрілом, стоять.
О, скелі мовчазні і холодні, / вам тільки раз один вмирать.
а нам, обдертим і голодним, / ще скільки ж років вас довбать?
І ми працюєм — сірі тіні, / пародії замість людей,
що не будують на чужині / з кісток свій власний мавзолей.
О, ти, прикутий Прометей, / і мученики всіх ідей,
чи снилось вам, щоб таке зло / під вашим іменням прийшло?
Чи думав хто, що ті слова, / які підносили серця
були до поступу в борні, / тепер — лиш вивіска тюрми?
Нерон, чи Ірод, чи Пилат, / Пєр, Кольмі і Устана,
ви — просто янголи були, / як порівняти вас з тими,
що нас загнали в табори. — / І ось ми знову почали.
Кайло, лопати / натруть криваві мозолі;
а присмерк ночі волохатий / серед принишклої тайги
не може подолать пурги.
Мете пурга, мете яга, / що коле в груди, припіка,
з розпуки рве в бушлаті дірку, / немов би Сталін і її
заплянував у п'ятилітку.
Нехай мете і замітає / тут наші трупи і сліди!
Однаково — весна розтане. / Розтануть криги і сніги.
Та й нас тоді вже і не буде: / ми спочиватимем у вічнім сні.
Та хоч не ми, а інші люди, / а діждуться тої весни,
коли впадуть криваві зорі, / куранти спиняться в Кремлі.
І вже ні Сталін, ні Єжови / не запаскудять більш землі.
Мети ж, пурго, мети!

7. Апеляція до майбутнього

Одлетіли роки бурхливі, / і по зливі дат і подій
розбіглась змордована нива / по Вкраїні калік і повій
Поміж них недокрівний і кволий / йшов і я між заметених днів,
продираючись темної ночі / до далеких облудних вогнів.
Йшов і я, а навколо зима, / хуртовиї, сніги, завірюхи.
І нікого з людей, / тільки пси та вовки / та чиїсь закривавлені руки.
Важко йти у незнаную путь / без домівки, без роду і друга.
Може, краще вернутись? / Піти і собі десь / найнятись лакеєм на службу?
Що змагатись? / У марних боях / неодне покоління лягало.
І по них лиш могили в степах / і запльовані, зганьблені рани.
Лиш один тільки раз / поталанило нам, / тільки раз / усміхнулась нам доля:
і стоїть чудодій — / непохитний Богдан, / а за ним — дике поле.
А за ним, скільки глянь, / все мертвота сама!
І лиш кволі потуги до болю: / Малоросія тиха і вірна Кубань
заступили нам славу і волю. / І не встануть з могил козаки,
з татарвою поміряться славою. / Десь забута лежить булава в Чигрині
і щербаті шаблі під Полтавою. / У далеч часто йшли беззмістовні роки
і зникали, як сірі плями. / Батогами їх гнали / на північ вітри,
і з'їдали їх невські тумани. / Без ім'я і мети / ми, як блазні, жили
на розвагу Москві і Варшаві. / Ми єдиний нарід, / не потужні полки,
а сліпа, безпорадна отара. / Ми взялися за глум, / чи на кпини свої,
не за сміх нерозважного сина. / Мій народе, це біль мій тяжкий,

(Продовження на ст. 3)

Великий...

(Закінчення зі стор. 2)

ґського) в супроводі фортепіяно (піяністка Марібет Ґовен) і флейти (флейтистка Вірджінія Нанзетта) вказали на великий виконавський талант співачки та незвичайну широту діяпазону її голосу — від кольоратури до контральто.

Романс „Минули літа молодії" (О. Нижанківського) в супроводі фортепіяно і віольончелі (піяністка М. Ґовен і віольончеліст Дейвид Премо) тенор Богдан Чаплинський виконав з глибоким почуттям суму за втраченою молодістю, а арія Богуна з опери „Богдан Хмельницький" Данкевича прозвучала з великим емоційним запалом, широко, урочисто патріотично. Б. Чаплинський бездоганно володіє ясним, блискучого тембру тенором, який має якості оперних тенорів із світовим ім'ям.

На закінчення першої частини концерту хор „Прометей" з великою експресією виконав „Вогні горять" (С. Воробкевича, С. Людкевича) і з витонченими нюансами також „Хор бранців" (соліст О. Татунчак), який закінчився бравурним акордом — „Слава тобі Гамаліє на весь світ великий, на всю Україну, що не дав ти запорожцям згинути в чужині!"

Хор „Прометей" відкрив другу частину концерту могутнім і героїчним „Хором норманів" (А. Вахнянина), а потім, з великим ентузіязмом і технічно досконало проспівав популярну пісню з „Вечорниць" П. Ніщинського „Закувала та сива зозуля" (соліст тенор З. Чорнобіл).

Щоб продемонструвати спільність українського музичного мистецтва з кращими зразками музики західніх клясиків, Р. Бабак проспівала молитву „Богородице Діво радуйся" (А. Гнатишина) і молитовну арію Дездемони з опери „Отелло" (Дж. Верді). Виконуючи ці твори Р. Бабак ще раз виявила себе інтеліґентною, досвідченою і вишуканою артисткою, глибоко передавши публіці молитовний настрій цих творів. Особливо ефектовно прозвучала молитва Леонори з опери Дж. Верді „Сила долі", яку виконала Р. Бабак на фоні хору і органу. Своєю інтерпретацією співачка дала змогу відчути велич драми і красу мелодійної музики Верді.

У дуеті Сантуцци і Туріду з опери П. Маскані „Сільська честь", Р. Бабак і Чаплинський на весь діяпазон показали свої блискучі вокальні й акторські здібності, з великим, емоційно-наснаженим почуттям виконавши сцену між зрадженою коханцем Сантуццою і роздратованим відкриттям своєї зради Туріду.

Справжньою окрасою цього чудового концерту був дует Леонори і Манріко з опери Верді „Трубадур", який виконали Р. Бабак і Б. Чаплинський на тлі хору і в супроводі органів. Р. Бабак виконала партію Леонори, вразивши слухачів своїм драматичним темпераментом, силою голосу і вокальною майстерністю, відобразивши розпач Леонори з приводу ув'язнення її коханого Манріко. Б. Чаплинський виконав партію Манріко з почуттям безнадії і розпачу засудженого на кару смерти в'язня, який прощається назавжди із своєю коханою Леонорою. Також арія князя Калафа з опери Дж. Пуччіні „Турандот" прозвучала дуже ефектовно, зокрема в нотах високого реґістру, викликавши захоплення публіки.

Надзвичайно успішно і надхненно прозвучало тріо Марґаріти, Фауста і Мефістофеля у виконанні Р. Бабак, Б. Чаплинського і С. Шкафаровського. Основну, високої теситури, партію Марґаріти Р. Бабак виконала з найтоншою естетичною інтуїцією. Голос її дивовижно гнучкий, звуки ніжні і також могутні, інтонація сповнена драматизму, фразування вражає виразністю і силою вислову, а вимова — досконалістю. Її партнери Б. Чаплинський і С. Шкафаровський зовсім не поступались перед співачкою щодо високої якости виконання своїх партій у цьому тріо.

Столичний концерт, присвячений Т. Шевченкові, закінчився мелодійно багатим шедевром української романтичної музики оперного звучання „Вибір гетьмана" у виконанні хору „Прометей" під керівництвом одного з найталановитіших дириґентів Америки — Михайла Длябоги. Сольо Гетьмана з великим успіхом проспівав молодий співак-баритон І. Кушнір. Всі хорові номери концерту виконувались під супровід піяністки Ірени Пелех-Зварич.

Вигуками „браво" і захопленими оплесками публіка вітала виконавців концерту. На закінчення концерту хор „Прометей" виконав на „біс" пісню „Грай, бандуро, грай".

На другий день після концерту столична газета „Вашінґтон Пост" опублікувала рецензію свого музичного критика Джозефа Меклеллена, який поінформував читачів про Шевченка, назвавши його „борцем за незалежність України" і дав високу оцінку українській музичній культурі, згадавши великих композиторів М. Лисенка, Б. Лятошинського і К. Стеценка і похвально висловився про виконавців концерту.

Щира і глибока подяка належить організаторам цього успішного концерту — членам Фундації ім. Мазепи та її культурному референтові Юрієві Повстенкові, які, не зважаючи на різні трудноші, не шкодуючи часу, зусиль і коштів, спромоглися організувати репрезентативний концерт на прославу генія України Т. Шевченка і культури українського народу.

Наукове Товатисво ім. Шевченка в Ню Йорку

СЕРІЯ ДОПОВІДЕЙ у ВЕСНЯНОМУ СЕЗОНІ 1986 Р.

які відбудуться в домі НТШ, при 63 Четверта Авеню, між 9 і 10 вулицями

5-го квітня — Альфред Розенберґ — його візія перебудови Сходу Европи — **Роман Ільницький**

12-го квітня — Вечір на пошану Богдана Кравцева — участь беруть: **Василь Лев, Іван Кедрин-Рудницький, Остап Тарнавський і Орест Кебало.**

19-го квітня — Вечір неоклясиків: Миколи Зерова, Павла Филиповича і Михайла Драй-Хмари — участь беруть: **Василь Лев, Оксана Драй-Хмара-Ашер** і ще один невизначений доповідач.

26-го квітня — Вечір з нагоди появи книжки Івана Кедрина-Рудницького „У МЕЖАХ ЗАЦІКАВЛЕННЯ" — участь беруть: **Василь Ленцик, Григор Лужницький, Ольга Кузьмович, Ярослав Падох і автор Іван Кедрин.** (Вечір при співучасті Спілки українських журналістів)

10-го травня — Вечір на пошану Василя Стецюка — участь беруть: **Ярослав Падох, Василь Лев, Стефанія Бернадин і Марія Стець.**

17-го травня — Шоста річна шевченкознавча конференція НТШ, УВАН, УНІГУ — участь беруть: **Юрій Шевельов, Леонід Плющ, Юрій Луцький і Ярослав Падох.**

31-го травня — Гадяцький договір — **Василь Ленцик** і Варшавська конвенція — **Іван Кедрин-Рудницький.**

Просимо у названі суботи, якщо можливо, не влаштовувати інших імпрез.

Просимо вирізати це оголошення і зберегти його на місяці квітень і травень. **Зарезервуйте собі час у названі суботи о п'ятій годині дня.**

Молодь...

(Закінчення зі стор. 2)

УНС, і переходячи різні переорганізації постав, і „Український Тижневик", що є „голосом молоді". І так „Український Тижневик', батьку, — усвідомив нас національно", — завершив свою думку син.

А батько, всміхнувшись, сказав: „Український Народний Союз багато зробив для мене і для тебе. Перш усе — з мене зробив кращого американця, а з тебе кращого українця".

І тоді, в цій статті, приходить найважливіша пуанта її, коли батько запитав свого сина — а що він задумує зробити для УНСоюзу. І син, не довго застановляючись, відповів, що в нього трьохнапрямна дорога — перша працювати на радіостанціях, інформуючи світ про українську історію, мистецтво і літературу, при цьому спростовуючи неправдиві факти, щоб теж як й інші знайти своє місце у „Палаті Слави", друга розвивати мережу спортових товариств при Відділах УН Союзу, третя — розгортати сітку українського скавту.

І коли батько відійшов з кімнати — в сина ще далі снувалися різні думки, що він ще повинен зробити для свого УНСоюзу. І враз йому пригадались слова промовця під час його градуації, що він уже „вийшов з під опіки батька-матері і в більшості вся відповідальність є вже в його руках..." Як і пригадалися йому батькові слова: „Український Народний Союз зробив багато для мене і для тебе". І в цій хвилині юнакові прийшло на думку, що найкращим проявом вдячности і признання, яке молоді люди можуть зробити для цієї установи буде цей — „якщо ми масово приєднаємося до УНСоюзу. Оце власне те! Масово приєднатися до УН Союзу — і то не зволікаючи!" І він начебто перед собою побачив давніх піонерів-основників і почув їхні схвальні слова: „Молодь наша прокинулася.

Перед нашами очима загорілися її дух і її діяльність"...

І йому стало ввижатись як скрізь засновуються нові молодечі Відділи УНСоюзу. Це сповнило його спокоєм і певністю, бож услід за цією картиною, почулись такі його слова: „У мені зродилось відчуття, що українська молодь не розчарує ані колишніх ревних піонерів-засновників, ані сьогоднішніх відданих та щедрих урядовців Українського Народного Союзу".

На цьому можна б закінчити. Одна ще лиш суґестія: а щоб, як це було в статті „Пропам'ятної Книги УН Союзу", перевести подібний діялог із своїми сином чи дочкою. А тоді — хтозна — може й вони також, глянувши дійсності у вічі, повторять за отим юнаком-ідеалістом, що й вони не розчарують „ані колишніх ревних піонерів-основників, ані сьогоднішніх відданих і щедрих урядовців Українського Народного Союзу".

Хай покищо лиш невеличкий відсоток молоді прийде, прихилиться до цієї своєї установи. Але це вже буде добрий початок на шляху до певного, безсумнівного майбутнього Українського Народного Союзу, а в цьому, річ ясна, і української спільноти на поселеннях.

Відбулася презентація дебютанток Об'єднання Українців Вашінґтону

У суботу, 11-го січня ц.р. в Сильвер Спрінґс, Мд., в Індіян Бенд Кантрі клюбі на Маланці Об'єднання Українців Вашінґтону відбулася презентація дебютанток. Дебютантки та їх ескорти (зліва):

Тереня Федорика — Дмитро Перекліта; Ірина Бартошик — Адріян Данченко; Маруся Подгурець — Марко Чумак; Уляна Коропецька — Василь Фурда; Теодозія Пацлавська — Іван Ґалиш; Теодора Хомяк — Марко Сидорович; Анна Бортькевич — Володя Круль; „Алекс", Аня Дидик, Евген Іванців; Христина Кінґ — Андрій Хархаліс; Марічка Коропецька — Роман Жила; Ксеня Круль — Богдан Базилевський; Марічка Круль — Тарас Пальчинський; Юля Одарченко — Адріян Старух; Лариса Пилипець — Ігор Павлюк.

(фото: Н. Слюзар)

Св. п. В. Зайцев

Дня 15-го січня 1986 року по довгій і важкій недузі відійшов у вічність на 71-му році життя д-р Василь Зайцев.

Покійний народився в селі Вербовець, Крем'янецького повіту на Волині, в родині священика. Після закінчення Православної Духовної Семінарії у Крем'янці вступив на медичні студії у Вільні, а закінчив їх в 1940 році у Ковні званням доктора медицини.

Приїхавши до Німеччини, працював в шпиталях в Берліні і Карльсбаді, а по війні був головним лікарем в таборах переміщених осіб.

Під час перебування в Берліні запізнав Марію Олексик і вони подружилися в 1945 році, а в 1949 приїхали до Канади. В Канаді працював в туберкульозній клініці в Найнет, в шпиталі Селкірк і в шпиталі Ст. Боніфас. Д-р В. Зайцев дальше вчився і спеціялізувався в анестезії та від 1961 року працював в головному шпиталі Вінніпеґу як анестезист аж доки тяжка хвороба Паркінсона не відібрала всі його сили.

В студентському житті д-р В. Зайцев був активною людиною, роз'їжджав з доповідями й рефератами, про що нераз згадував його приятель зі шкільної лавки св. п. голова ПУН О. Штуль-Жданович, який часто бував у щедрому домі Марії і Василя Зайцевих, будучи у Вінніпеґу.

В Канаді д-р Зайцев був членом православного собору св. Покрови, членом Українського Національного Об'єднання і членом ордену св. Андрея.

Панахида відбулася в неділю, 19-го січня, в соборі св. Покрови, а похорон — в понеділок зі собору на чолі з мтр протоієреєм д-ром Г. Удодом, протоієреєм О. Кравченком і настоятелем собору протоієреєм С. Семотюком. Під час Служби Божої співав хор під керівництвом О. Мельника, а змістовну і зворушливу доповідь виголосив о. О. Кравченко. Біля відкритої домовини стояли три сини Покійного — Роман, Богдан і Орест та близькі приятелі М. Кушляк, О. Гай-Головко і д-р Г. Сатерленд. Після похоронних відправ у соборі відбулося останнє прощання з Покійним. Зі сльозами в очах прощала родина доброго мужа і батька, а приятелі і соборна громада відданого лікаря й приятеля. Над могилою по надгробній відправі всі відспівали „Чуєш брате мій".

Після похорону велике число громадян зійшлося до соборової залі на поминки, де прощальні слова виголосили: В. Мулик-Луцик, М. Кушляк, інж. Ф. Онуфрійчук і д-р С. Волкенштайн. Всі вони згадували Покійного, як доброго сумлінного лікаря і шляхотну людину. Від громади св. Покрови говорив Д. Душак і о. С. Семотюк, а Роман Зайцев подякував всім від родини.

І. Геврик

У глибокому смутку повідомляємо Рідних, Приятелів і Знайомих, що 12-го березня 1986 р. упокоїлась у Бозі, на 77-му році життя
наша Найдорожча ДРУЖИНА, МАМА І БАБУСЯ

бл. п.

ЮЛІЯ ЗАРИЦЬКА

ПОХОРОН відбувся 15-го березня 1986 р. з катедри св. о. Миколая на український цвинтар св. о. Миколая в Чикаґо, Ілл.

Горем прибиті:

муж — МИКОЛА
дочка — ОКСАНА з чоловіком МИХАЙЛОМ ГОЛІЯН
внучки — ГАНУСЯ І КАТРУСЯ
сестра — АННА з дочкою ІРИНОЮ в Україні
та близька і дальша Родина в Америці, Польщі та Україні
Просимо про молитви за душу Покійної.

Поезії...

(Закінчення зі стор. 2)

це тривога за нашу Вкраїну. / Що ж сказати іще?
Слушний час був настав, / і буремна весна / пролетіла ще раз над степами.
Але міцно ти спав, / щоб збудитись лише / на похмілля п'яне і криваве.
Не здолали тебе у Варшаві кати, / ані диба московська скорила.
Ти на паль в Істамбулі ішов сміючись, / і татарська петля не скрутила.
Не здолали тебе / з бою Варшава й Москва, / не дістався ти їм на поталу.
Та згубили тебе / їх облудні слова, / їхня мова гнучка і лукава.
Ти повірив в святу / неподільную Русь, / вірив в Польщу, вартового Сходу,
вірив в німця, у турка, / в червону Москву,
що звільнить на землі всі народи.
Вірив всім і всьому, / лиш не вірив собі, / у свої незмарновані сили,
в того духа, що твердо веде до мети / через втрати, поразки, могили.
Заблукав на розпутті ти різних шляхів / і сновидою в в ніч манівцями
шкутильгаєш наосліп на голос чужий / у майбутнє чужими стежками.
І як віще тавро, як прокляття мара, / як ганьба для цілого народу,
йде у слід твій лакузи-хахла / і жандарма — тирольця Сходу.
Україна моя — споконвічна раба, / полюбовниця лютого ката...
Що ж робить, коли та така, — / чарівна і зрадливая мати?
Що ж робить, коли плід твій гнилий, / коли діти в розпусті зачаті?
Там, в минулому десь Кочубей, / Галаган, Іскра, Ніс, Сава Чалий,
нині знову Затонський, Тичина, Бажан! і дрібні безіменні байстрята!
Не іти мені з ними! Мета не одна, / щоб коран віків в люди понести.
Зруйнувала той шлях прибутная ода, / що колись принесли її в лесті.
Не на бенкети з ними, — в тюрму, / в табори я піду, / усміхнувшись майбутньому.
Не віддам їм сумління за жадні борги, / ні пера, ні долі безпутньо.
Не віддам! Там, у наступних роках, / коли станеться все по всьому,
не судіть нас по наших ділах, / а судіть нас по нашому болю.
Від рабів народившись, ми в рабстві зросли, / і для нас не пробила година,
щоби стати в останнє під стяг боротьби
за безсмертя, за хліб і Вкраїну.
Ми останнє століття занедбаних діл, / тої пустки, Неви і собаки,
ми лиш ґрунту, ґрунт хисткий, / в якому колись зійдуть рясно червонії маки.
Прийде час, підніметься Кубань, / спалахнуть Мукачів, Коломия,
зчервоніє Полтава від заграв повстань, / і Одеса, і Харків, і Київ.
І тоді у вогні, як з -за літ, / з давнини встануть наші розстріляні трупи,
десь розірваний рот, десь чоло у крові / і поламані зв'язані руки,
ми перейдемо знову по рідній землі / не сумним, похоронним походом,
а як факел, як кара, як праведний гнів, / як кривавий рахунок народу.
Ми з'єднаємось з вами у спільні ряди, / де живі стануть поруч мертвих.
Ми з пожежі засвітим по страсті вогні / в душах кволих, незважних, роздертих.
Та вже кінчається день і немає вогнів, / щоб згасили темряву ночі.
Скоро, скоро вже смерть затамує мій біль / і закриє натруднені очі.
Та я чую вже гуркіт тих дальніх подій, / де звитяжці не злякано спину,
де з могили, з руїни і з мрій / піднесуть до життя Україну.

Закінчення буде.

Вшановуючи пам'ять

бл. п. Василя Захарчука

на „ПАТРІЯРШИЙ ФОНД" складають:

Марія Кульба	50.00 дол.
Остап Кульба	50.00 дол.

Ділимося сумною вісткою, що в понеділок, 17-го березня 1986 року в Трентоні, Н. Дж. відійшов у Вічність на 90-му році життя
мій Найдорожчий МУЖ

бл. п.

ПАВЛО ШАРЛАЄНКО

довголітній дириґент і дяк при церкві св. Юрія Переможця.

ПОХОРОН відбувся з церкви св. Юрія Переможця на цвинтар св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:

дружина — АННА
Сестра з мужем БІЛОКІН
внуки — ВІКТОР І АЛЕКСАНДЕР

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

У глибокому смутку повідомляємо Родину і Приятелів, що 17-го лютого 1986 р. упокоїлась в Бозі моя Найдорожча ДРУЖИНА

бл. п.

ІРЕНА ЛОЗИНСЬКА

ПАРАСТАС був відправлений 19-го лютого 1986 р. у похоронному заведенні Насевича, 109 E. Tabor Rd., **Філядельфія, Па.**

ПОХОРОН — 20-го лютого 1986 р. на цвинтарі Oakland Cemetery.

Горем прибитий

ОЛЕКСА — чоловік

СОЮЗОВЦІ! КОНВЕНЦІЙНА КАМПАНІЯ 31-ої КОНВЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ ВЖЕ ПОЧАЛАСЯ. ЇЇ МЕТА ПРИДБАТИ 1,500 НОВИХ ЧЛЕНІВ ДО КІНЦЯ ТРАВНЯ ЦЬОГО РОКУ. ТІЛЬКИ ПОСТІЙНОЮ І НАПОЛЕГЛИВОЮ ПРАЦЕЮ МОЖЕМО ВИКОНАТИ ЦЮ ВЕЛИКУ МІСІЮ ДЛЯ ДОБРА НАШИХ РОДИН, НАШОЇ ГРОМАДИ І НАШОГО НАРОДУ.

У річницю смерти св. п. О. Медведя

11-го січня ц. р., у річницю смерти св. п. Олексія Медведя, протопресвітер Степан Біляк, настоятель парафії св. Миколая в Маямі, Фла., відслужив Св. Літургію та Панахиду.

Після Панахиди всіх присутніх було запрошено до церковної залі, де дружина Покійного, Олександра Медвідь, з дітьми приготувала за нашою традицією поминальний обід.

У спогадах про св. п. О. Медведя В. Полярний, кум небіжчика, сказав: „Покійний був вірним другом дружині, прикладним батьком для дітей і добрим приятелем. Він як і всі ми, у Другу світову війну пішов у далекий, чужий світ, покинувши свою обездолену батьківщину. Будучи на рідних землях, він був переслідуваний владою за його релігійні та національні переконання. Шукаючи захисту, довелося йому жити аж у Туркестані.

Після закінчення Другої світової війни О. Медвідь спочатку жив із родиною у Бразилії, де брав активну участь в українсько-громадському та релігійному житті. Він був одним із тих активних основоположників, які збудували церкву св. Володимира в Сан Павлі. Згодом він переїхав до Америки, поселився з родиною в Чикаго, де був активним членом катедри св. Володимира. Пізніше з родиною переїхав на Флориду і продовжував брати активну участь у громадському житті. Був членом Управи при церкві св. Миколая. До останнього дня свого життя св. п. Олексій любив своє рідне, любив свою пісню і музику і ввесь час належав до хору.

Олексій Манойленко згадав про Покійного, як доброго приятеля, вірного сина України, який до останнього дня свого життя болів за її долю.

Е. Бережна в спогадах про Покійного підкреслила його заслугу, як батька, у вихованні своїх дітей Олексія, Олени і Михайла в національному і релігійному дусі, які не пішли в чуже середовище, а приймають активну участь в українському молодечому товаристві.

Настоятель протопресвітер Степан Біляк висловив співчуття родині Медвідь: „Вам, сестро Олександра, і вашим дітям висловлюємо щире співчуття і розділюємо з вами жаль і смуток з приводу втрати чоловіка і батька. Нехай же милосердний Господь утішить вас в такому горі і заспокоїть вас своєю Божою ласкою".

А. Медвідь подякувала отцеві С. Білякові за величаву Службу Божу, Е. Бережній, голові Сестрицтва, за допомогу в переведенні поминального обіду, всім присутнім, кумам і приятелям, за те, що разом з нею і дітьми помолилися за упокій душі їх незабутнього чоловіка і батька. В. Полярний запропонував в річницю смерти св. п. Олексія скласти пожертви на церкву св. Миколая в Маямі.

Е. Бережна

ОКРУЖНИЙ СУДДЯ Баррінгтон Паркер відкинув просьбу Джана Гінклі, який в 1981 році вчинив замах на президента Роналда Регена, а нині перебуває у психіятричному шпиталі. Дж. Гінклі сказав, що його психічний стан настільки поліпшився, що не становить більше небезпеки ні для нього самого, ні для оточення. Лікар Гінклі сказала, що його здоров'я дещо поліпшилося, однак він все ще психічно серйозно хворий.

ТУРЕЦЬКО-АМЕРИКАНСЬКІ переговори, у яких бере участь державний секретар ЗСА Джордж Шулц і міністер закордонних справ Туреччини Вагіт Галєфоглю та інші особи, зайшли, як кажуть політичні спостерігачі, у „сліпий кут". Туреччина настирливо домагається більше економічно-фінансової допомоги за американські бази розташовані на турецькій території. Шулц, не маючи уповноваження підвищувати будь-кому допомогу, бо таку мусить схвалити Конґрес, хотів переконати речників турецького уряду, що це дві різні справи і тому мусять бути вирішені окремо. Переговори тривають далі.

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

До історії Музею у Стемфорді

У „Свободі" з 28-го грудня минулого року д-р Василь Ленцик у статті „50-ліття Українського Музею і бібліотеки в Стемфорді" подав коротку історію тамошнього музею та ознайомив читачів з плянами Владики Лостена розбудувати цю установу і затруднити там фахові сили.

Переглядаючи пожовклі листки нашої преси, читач знайде, що в січні 1943 року тодішня директорка музею в Стемфорді Марія Клячко, за апробатою і благословенням фундатора Владики Константина Богачевського, проголосила кампанію на Український Музей в Стемфорді. Заплянована зібрати 20,000 долярів і збірку вартісних музейних експонатів.

Д-р Марія Клячко

В той час музейництво для нашої іміграції не було таке популярне як сьогодні, а вартість гроша була багато більшою, як є це нині. Марія Клячко почала свою акцію від тодішніх редакторів „Свободи", „Америки" і „Шляху". Д-р Лука Мишуга, редактор „Свободи", був першим, який пожертвував на цілі музею 100 долярів і поміщував заклики в „Свободі" в справі збіркової кампанії. Український Народний Союз дав також 100 долярів. Обі ці організації вперше по Першій світовій війні приєдналися до кампанії української католицької установи.

„Америка" і „Народне Слово" постійно поміщували статті і заклики Музею, а Ева Піддубчишин, редакторка англомовної частини „Шляху", у своїх статтях закликала до підтримки збіркової акції для Українського Музею.

В справі цієї кампанії ряд статтей написали: Володимир Лотоцький, о. Омелян Ананевич, о. д-р Стефан Гриньох, о. Володимир Білинський, о. д-р Василь Федаш і о. Володимир Андрушків, які пригадували нашій спільноті про потреби музею. Тодішні питомці Стемфордської семінарії Володимир Паска, Петро Федорчук, Микола Фесанич у своїх писаннях закликали громадянство до збіркової акції. Голова Союзу Українок Олена Лотоцька, відома діячка з Дітройту Анастазія Біловус, відома колекціонерка мистецтва пані Кочан з Джоліет, Ілл., Кирило Піддубчишин з Джерзі Сити та ряд інших осіб у своїх статтях підкреслювали велике значення музейництва й конечність успішної грошової збірки на цілі музею. В пресі появилися голоси читачів: новоженців вояків та активних діячів з різних місцевостей, які своїми пожертвами заохочували інших до співпраці, а Павло Намак, Євген Березинський і Йосиф Крупка написали ряд поезій, підкреслюючи важливість свого музею. Студентки, дочки парафіян зі Стемфорду, допомагали директорці висилати листи зі закликами й подяками за грошові пожертви на музейні потреби.

В тому часі в Ню Йорку було три українські радіопередачі, а саме: Сурма, в суботу о год. 4-ій по полудні Родіон Сліпий—в неділю, о год. 8-ій рано, й Петро Задорецький по неділях, о год. 9-ій рано. Усі ці радіопрограми безкоштовно віддавали час для справ музейних, на яких промовляла Марійка Клячко.

З нагоди музейної кампанії Мирон Сурмач постарався, щоб на музейну ціль відбулася 23-го травня 1943 року опера в трьох діях „Катерина", директором якої був Антін Рудницький, а головну ролю в цій опері виконувала відома співачка Марія Сокіл. Гурток „Зоря" при церкві св. Юра в Ню Йорку дав виставу „Дівочі мрії". У Філядельфії і Ню Йорку відбулися „Радіотанці", організовані керівниками радіопрограм.

Під час кампанії всі грошові датки висилалося до єпископської канцелярії у Філядельфії, а зібрані експонати—до музею у Стемфорді. З успішної кампанії на Український Музей не були задоволені „наші комуністи", які в своїй пресі лаяли Мишугу й Клячко.

На підставі вищесказаного, автор цих рядків попросив д-р Марію Клячко висловити свій погляд на музейні справи під цю пору. Вона відповіла, що завжди була ентузіясткою цієї інституції в Стемфорді. За часів Владики Йосифа Шмондюка вона передала до музею в Стемфорді цінні книжки, а Владиці Василеві Лостенові—рідкісні мистецькі видання.

—„Я завжди була і є того переконання,—сказала вона,—що на іміграції втримаються, крім асекураційних союзів і організацій, тільки ті українські інституції, які будуть при нашій Церкві". Правда, що ці інституції можуть бути часами в застої, а часами у великому розвої, бо це буде залежати від культури, енергії і праці владики в тому часі. Владика Василь, продовжувала д-р М. Клячко, має прекрасні пляни, а саме: розбудувати відповідне приміщення на музей, бібліотеку й архіви й знайти фахові сили до праці. Це вже не 1940-ві роки, коли треба було пояснювати громадянству про потребу українського музею. Вона переконана, що як українське духовенство, союзи, банки, організації і українське суспільство підтримають Владику Лостена, то з нагоди 50-ліття Українського Музею у Стемфорді можна буде зібрати два мільйони долярів на музейне вивінування. Якщо в 1943 році можна було зібрати 20,000 дол., то під цю пору набагато легше зібрати 2 мільйони. Д-р Клячко переконана, що таку збіркову кампанію можна буде легко перевести, якщо українське поселення в ЗСА буде пам'ятати, що будучність наших інституцій, як і української іміграції, затримається тільки при нашій Церкві.

Роман С. Голіят

Ювілейне святкування в Чикаго

В цьому році сповняється 35 років існування Української Федеральної Кредитової Кооперативи „Самопоміч" в Чикаго. З тієї нагоди в неділю, 21 квітня ц. р. відбудеться спеціяльний бенкет, дохід з якого призначений на Фонд Тисячоліття Хрищення Руси-України.

35 років, кругле число, ювілей в кооперативній родині Чикаго і околиць—це не тільки нагода для відзначування, до святкувань. Це час на підсумки, які на підставі дотеперішнього досвіду, дадуть ясну перспективу на майбутнє, це час на коротку застанову чого нам у фінасово-господарській ділянці треба, до чого повинні ми стреміти.

Мала ретроспекція: чому 35 років тому постала кредитова кооператива в Чикаго? Чи потрібна кооперація? Яке її майбуття? Постала вона в Чикаго і в інших містах українського поселення, не тільки для продовження знаменитої, випробуваної на рідних землях традиції. Постала як пекуча потреба в час трудних початків, розгублености, непевности і цілого ряду трудноців, які накидає чужина, незнані обставини. Треба було собі спільно допомагати, і грошем, і порадою, і добрим словом в гірку годину, треба було разом ставити чоло.

Тому від самого початку в діяльности кооперативи зарисувались дві виразні площини: фінансово-господарська і національно громадська. Про фінанси і господарення говорять щорічні звіти, а графічний образ представляє лінію, яка безперервно пнеться в гору—від кількох соток першого зложеного капіталу, до сімдесять з половиною мільйонів долярів на кінець 1985 року, від тісної, з одним столом „каютки" до просторого, з модерним компюторським-банковим устаткуванням приміщення, від найскромніших початків до пізніших широких ініціятив організаційного порядку в напрямі об'єднання всіх українських кооператив в одну цілість, очолену Крайовими радами і завершену світовою кооперативною надбудовою- Світовою Кооперативною Радою. В тому марші від зера до сьогоднішньої сили і розмаху не було ніяких захитань, ніякої зупинки.

Що ж собою являє чикагська кредитова кооператива у сфері національно-громадській? Це, передовсім, поруч Церкви, крайових громадських організацій, велика твердиня українства а в майбутньому може і твердиня українського збірного капіталу. Детальніше, кредитівка (така її популярна назва) в громадській площині, це цілий вахляр різних виявів посередньої і безпосередньої дії: перше—дотації, допомоги, не говорячи вже про те, що й всі позички на будову і розбудову українських об'єктів, дільниць становлять теж свого роду допомогу. Друге—це безпосередня особиста участь членів дирекції і працівників в українських релігійних чи світських організаціях, як рівнож участь у всіх акціях національного себевияву, української солідарности. Наприклад, недавні акції проти знеславлювання українського імени, акції в обороні Мирослава Медведя, чи в недавній протестній маніфестації в 40-ву річницю спроби ліквідації Української Католицької Церкви.

Можна ствердити, що витворений модель праці вміщає в собі добре виконування своїх основних, фінансово-услугових завдань, не відходячи в нічому від національно-громадських принципів, бо кредитівка становить невідлучну частину української громадськости, є її надбанням, її „візитівкою". Тому і відзначування 35-ліття матиме наскрізь національно-релігійну вимову відбудеться в інтенції збільшення Фонду Тисячоліття.

Але 35 років це лише малий переділ існування установи, це етап на дорозі до майбутніх цілей і завдань. Щоденні завдання відомі: вдосконалювати і поширювати банкові послуги та приєднувати більш і більш членів. В ширшому—причинюватись до вдержання української дільниці „Українського села", бо тут церкви, тут українські школи, музей і інші українські установи, бо тут і дві потужні українські фінансові інституції: ювілят—кредитівка і Перший Український Банк „Певність". А ще в ширшому розумінні завдань—брати участь у всьому, що приносить користь українській спільноті, у всіх акціях за збереженням української ідентичности.

Що з кооперативної точки зору найбільш потрібне українській громадськості вже нині, вже від тепер: потрібна і конечна збірна фінансова база, збірний фонд, який дав би силу і певність себе і свого. Не треба повторяти відомих правд, що двигуном у всьому є економіка, а в нас вона чомусь по-мачушиному трактована. Найвищий час перестати повторювати майже „магічні" поняття: капітал, гроші, богатство, мовляв, „інші мають гроші та й осягають що тільки хочуть" А цю фразу треба відразу доповнювати—ті „інші" не жаліють великих сум, оподатковують себе великими сумами і це їхня сила, їхня зброя. Вони горді і певні себе, навіть зухвалі.

Чому ж відворотне явище у багатьох українців? Чому ж не вміють бути багатими, чому держать свої ощадности в чужих банках? Мовляв, „щоби свої не знали". Якби ті „свої" тільки і чатували на ті ощадности.

Українці тяжко допрацьовувались, щоб мати на щодень і на „гірку годину". Але цей факт властне повинен давати їм почуттям певности себе. А щоб цей індивідуальний „капіталик" набрав більшої сили, гуртувати його, а найкращим місцем для цього є своя власна, рідна, українська кооператива. Українській кооперації є конечне таке збільшення членів, щоб на національні потреби можна було призначити не десятки тисяч долярів, а що найменше мільйон. Громада це відчує без будь-якої кривди членів.

Для „покріплення сердець" треба сказати, що є вже серед українців „багачі", які вміють бути багатими, вміють робити жести, навіть королівські, є фундаторами і меценатами.

Коли взяти до уваги слова молодого активіста, який брав участь у Ню Орлінсі в обороні М. Медведя, що ті випадки (неперебірливі атаки на українців в пресі і протидію) викликують еволюцію в дотеперішніх настановах, вони стимулюють новий підхід і нові розв'язки в питаннях, які торкаються української проблематики.

Можливо, що і в оцінці потреби економічного думання зайдуть такі зміни, які дозволять вирости кооперації на могутню фінансову силу, чого чикагській кредитовій кооперативі, з нагоди її 35-ліття, від щирого серця треба побажати!

Ірена Камінська

● HELP WANTED ●

Вступайте в члени УНС

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ОЛЕНА МУДРА, член УНС Відд. 36-го ім. св. Марії в Рочестері, Н.Й., померла 9-го жовтня 1985 року на 73-му році життя. Нар. 20-го червня 1912 року в Україні. Членом УНС стала 1951 року. Залишила у смутку сина Олега, брата Івана Мелешка та дальшу родину. Похорон відбувся 11-го жовтня 1985 року на цвинтарі св. Гробу в Рочестері, Н.Й.
Вічна Їй Пам'ять!
М. Ковальчук, секр.

АННА ПАЩАК, член УНС Відд. 452-го Т-ва „Український Клюб" в Іст Чикаго, Інд., померла 3-го листопада 1985 року на 67-му році життя. Нар. 1918 року в Іст Чикаго, Інд. Членом УНС стала 1939 року Залишила у смутку мужа Михайла; синів — Михайла, мол., Івана, Степана; доньок — Ненсі, Марлену і Тересу. Похорон відбувся 6-го листопада 1985 року на цвинтарі Чепеллон Меморіял у Шервилл, Індіяна.
Вічана Їй Пам'ять!
Наталія Шуя, секр.

Френсис **СІЧЕВСЬКА-ГНАТИШИН**, член УНС Відд. 301-го ім. Д. Вітовського в Чикаго, Ілл, померла 25-го вересня 1985 року на 88-му році життя. Нар. 15-го жовтня 1897 року в Україні. Членом УНС стала 1920 року. Залишила у смутку кузенів Анну Керролл і Вілліяма Січевського. Похорон відбувся 27-го вересня 1985 року на цвинтарі Елмвуд Парк, в Рівер Ґров, Ілл.
Вічна Їй Пам'ять!
П. Врублівський, секр.

ДОРОТА ГРАБОВСЬКА, член УНС Відд. 63-го Т-ва „Січ" у Форд Сити, Па., померла 2-го жовтня 1985 року на 65-му році життя. Нар. 7-го грудня 1920 року у Форд Сити, Па. Членом УНС стала 1938 року. Залишила у смутку мужа, дві доньки і сина. Похорон відбувся 23-го жовтня 1985 року на цвинтарі Голі Тринніті у Форд Сити, Па.
Вічна Їй Пам'ять!
М. Турко, секр.

МИКОЛА ТИБІЛЬ, член УНС Відд. 466-го ім. І. Франка в Брентфорді, Онт., помер на 70-му році життя. Нар. 1916 року в селі Дібще, Бережани, Україна. Членом УНС став 1961 року. Залишив у смутку дружину Параскевію, дочку Любу, та ближчу і дальшу родину в Америці і Україні. Похорон відбувся 30-го вересня 1985 року на цвинтарі св. Йосифа в Брентфорді, Онт.
Вічна Йому Пам'ять!
П. Крутиголова, секр.

ВАСИЛЬ ПЕТРУХ, член УНС Відд. 432-го в Торонто, Онт., помер 10-го вересня 1985 року на 82-му році життя. Нар. 10-го вересня 1903 року в селі Кошевлів, Зах. Україна. Членом УНС став 1966 року. Залишив у смутку дружину Марію і двох синів з родинами. Похорон відбувся на цвинтарі Проспект в Торонто, Онт.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

ВОЛОДИМИР ЧАЙКОВСЬСЬКИЙ, член УНС Відд. 55-го ім. св. Михаїла в Балтиморі, Мд., помер 25-го жовтня 1985 року на 57-му році життя. Нар. 1929 року в Балтиморі. Членом УНС став 1948 року. Залишив у смутку брата Івана з дружиною та сестер Елсі Линціх та Марію Ванковіч. Похорон відбувся 28-го жовтня 1985 року на цвинтарі св. Хреста в Балтиморі, Мд.
Вічна Йому Пам'ять!
А. Цісдин, секр.

СТЕФАН МЕЛЬНИК, член УНС Відд. 155-го Т-ва „Запорозька Січ" в Перт Амбою, Н.Дж., помер 18-го вересня 1985 року на 59-му році життя. Нар. 1-го січня 1926 року в Україні. Членом УНС став 1959 року. Залишив у смутку дружину Александру, доньок Ольгу і Анну. Похорон відбувся 21-го вересня 1985 року на укр. кат. цвинтарі в Говплон, Н.Дж.
Вічна Йому Пам'ять!
М. Лоренс, секр.

АННА СМЕРИЧИНСЬКА—ШТОГРИН, член УНС Відд. 70-го в Джерзі Сити, Н.Дж., померла 4-го серпня 1985 року на 76-му році життя. Нар. 24-го березня 1909 року в Джерзі Сити, Н.Дж. Залишила у смутку Джоен Штогрин. Похорон відбувся 5-го серпня 1985 року на цвинтарі Вестгемптон Меморіял Парк в Ричмонді, Ва.
Вічна Їй Пам'ять!
М. Шеремета, секр.

МАРІЯ ДУДИШ ст., член УНС Відд. 233-го в Лорейні, Огайо, померла 13-го вересня 1985 року на 90-му році життя. Нар. 2-го березня 1895 року в Україні. Членом УНС стала 1928 року. Залишила у смутку сина Геррі з родиною. Похорон відбувся 11-го жовтня 1985 року на цвинтарі Кальварія в Лорейні, Огайо.
Вічна Їй Пам'ять!
Т. Сілецька, секр.

МАРІЯ ПОПОВИЧ, член УНС Відд. 36-го ім. св. Марії в Рочестері, Н.Й., померла 7-го жовтня 1985 року на 90-му році життя. Народилася в Україні. Залишила у смутку сина Вілліяма, доньок Катерину Карбон і Ольгу Кнутович, четверо внуків і дев'ять правнуків. Похорон відбувся 10-го жовтня 1985 року на цвинтарі св. Гробу в Рочестері, Н.Й.
Вічна Їй Пам'ять!
М. Ковальчук, секр.

● РОЗШУКИ ●

ПОШУКУЮ
ТЕОДОРА КОЗАКА зі с. Вахули, **МИКОЛУ ЧИПАКА** зі с. Батоги, Яворівського пов., Україна.
Stefan Zeleniuch
3429 Hearthstone
Parma, Ohio 44134